

Nr 16.

Ankom till riksdagens kansli den 7 mars 1916 kl. 3,30 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension åt myntgravören vid mynt- och justeringsverket J. A. Lindberg.

I en den 11 februari 1916 till riksdagen avlåten, till bankoutskottet hänvisad proposition nr 57 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att myntgravören vid mynt- och justeringsverket, vice professorn vid akademien för de fria konsterna *Johan Adolf Lindberg* må från och med månaden näst efter den, under vilken han erhåller avsked från myntgravörsbefattningen, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av tvåtusenfemhundra kronor, att utgå av sjunde huvudtitelns reservationsanslag till bestridande av de med mynt- och justeringsverkets drift förenade kostnader.

Till stöd för denna proposition åberopas utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, vari föredragande departementschefen anfört följande:

»I skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 september 1915 har myntdirektören hemställt, att myntgravören vid mynt- och justeringsverket, vice professorn vid akademien för de fria konsterna *Johan Adolf Lindberg* måtte, sedan han avgått från sin befattning vid mynt- och justeringsverket, erhålla en årlig pension av 3,000 kronor.

*Mynt-
direktören.*

Till stöd härför har myntdirektören anfört, bland annat, att *Lindberg*, som vore född den 4 september 1839, sedan år 1886 varit anställd i statens tjänst, först såsom tillförordnad lärare i antikritning och därefter som extra lärare vid konsthögskolan, samt från och med den 1 januari 1898 såsom myntgravör vid myntverket. Beträffande den förra av dessa *Lindbergs* verksamhetsfält hänvisade myntdirektören till de utmärkta vitsord, *Lindberg* enligt av akademien för de fria konsterna utfärdat, handlingarna i ärendet bifogat intyg erhållit. I fråga om *Lindbergs* verk-

samhet som myntgravör hade densamma varit över allt beröm. Då Lindberg numera uppnått en ålder av 76 år, syntes han med skäl kunna göra anspråk på att komma i tillfälle att få njuta den ro från tjänstemannaverksamheten, som en tjänsteman i centralt ämbetsverk med lön ansåges vara berättigad att komma i åtnjutande av vid fyllda 67 år. Emellertid vore myntgravören, vid det förhållande att han uppbure endast arvode, icke skyldig att verkställa några inbetalningar för sin egen pensionering och ägde han för den skull ingen rättighet att vid sitt avskedstagande göra anspråk på någon statspension. Men då Lindbergs företrädare å myntgravörsbefattningen, myntgravören Lea Ahlborn, tilldelats dylik pension, syntes det ej föreligga något skäl, varför Lindberg ej skulle beredas samma förmån.

I avlöning hos mynt- och justeringsverket hade Lindberg från och med år 1910 uppburit ett årligt arvode av 2,500 kronor jämte särskild gottgörelse för de arbeten, som för myntverkets räkning av Lindberg utfördes, därvid dock Lindberg själv finge ersätta de av honom vid nämnda arbete använda biträden. Lindbergs medelinkomst från myntverket för åren 1910—1914 hade enligt gjorda beräkningar uppgått till för år 7,457 kronor, därav arvode 2,500 kronor och ersättning för särskilda arbeten, efter avdrag för gottgörelse till biträden, 4,957 kronor. Myntdirektören ansåge det vara uppenbart, att pensionsbeloppet för Lindberg ej kunde sättas lägre än vad som motsvarade det honom tillkommande arvodet å 2,500 kronor. Men Lindberg hade, såsom redan nämnts, även varit lärare vid konsthögskolan, i vilken egenskap han sedan år 1886 stått till disposition och fortfarande så gjorde, och vore hans verksamhet vitsordad genom det härövan återopade intyget. Lindberg kunde därför hava anspråk på att vid pensionsbeloppets bestämmande avseende även skulle tagas till denna hans lärareverksamhet. Med hänsyn härtill hemställde myntdirektören, att pensionen måtte bestämmas till 500 kronor högre belopp, än vad som motsvarade det fastställda arvodet, eller således tillhopa 3,000 kronor.

På grund av remiss har akademien för de fria konsterna den 30 oktober 1915 avgivit utlåtande i ärendet och därvid på det varmaste förordat den gjorde framställningen. Vad särskilt anginge Lindbergs verksamhet såsom lärare vid konsthögskolan erinrade akademien, att Lindberg för densamma erhållit de mest utmärkta vitsord. Visserligen hade hans tjänst icke så ofta behöft tagas i anspråk för den direkta undervisningen i konsthögskolan, men, såsom i myntdirektörens skrivelse framhållits, hade Lindberg under närmare trettio år alltid stått till disposition och, när han inkallats

*Akademien
för de fria
konsterna.*

i tjänstgöring, alltid på ett högst framstående sätt fullgjort sina åligganden. Då dessutom Lindbergs utmärkta förmåga såsom utövande konstnär vid flerfaldiga tillfällen kommit svenska staten till godo, syntes även hans konstnärsgärning böra tagas i betraktande och väga till hans förmån, när frågan om pension för honom skulle prövas och avgöras.

Statskontoret.

Statskontoret, som i utlåtande den 20 november 1915 jämväl yttrat sig i ärendet, har till en början i fråga om de avlöningsförmåner, Lindberg såsom myntgravör av staten åtnjöte, framhållit, att den särskilda ersättningen för utförda arbeten, vilken givetvis varierade ganska betydligt efter arbetenas omfattning, syntes böra jämföras med vad en ordinarie tjänsteman åtnjöte under form av tjänstgöringspenningar. Det fasta arvodet å 2,500 kronor skulle då motsvara lönen för en ordinarie tjänsteman. För en sådan utgjorde lönens belopp pensionsunderlag och erhöles i pension, om föreskrivet antal tjänstår, i regel 35, föreläge. Då Lindberg såsom myntgravör räknade endast inemot 18 år i statens tjänst, vore det ju för att ändock skulle kunna för honom föreslås ett pensionsbelopp, motsvarande hela fasta arvodet, givet, att hänsyn måste tagas till hans lärareverksamhet vid konsthögskolan. Att därutöver låta denna verksamhet, som icke syntes hava utövats under de sist förflutna tio åren, och för vilken i alla händelser något årsarvode icke av Lindberg åtnjutits efter ingången av år 1900, inverka på pensionsbeloppet, syntes statskontoret icke överensstämmande med de principer, som hittills kommit till tillämpning i frågor om beredande av pension åt i statens tjänst anställda extra befattningshavare. På grund härav och med erinran, att Lindberg icke behöft erlagga några pensionsavgifter, ville statskontoret, som funne goda skäl föreligga för att hos riksdagen göra framställning i ärendet och i övrigt icke hade något att erinra mot myntdirektörens framställning, dock ifrågasätta, huruvida pensionsbeloppet borde sättas högre än till 2,500 kronor, motsvarande det fasta arvodet.

Departementschefen.

Även jag delar myndigheternas uppfattning, att Lindberg, som visserligen ej är berättigad till pension, dock är väl förtjänt av att komma i åtnjutande av sådan förmån och att billigheten kräver, att man söker bereda honom densamma. Vad själva pensionsbeloppet angår, anser jag mig, hur beaktansvärda de i ärendet framhållna synpunkterna för en pension till belopp överstigande det fasta arvodet än må vara, dock av orsaker, som statskontoret anför, ej kunna förorda, att pensionsbeloppet sattes högre än till 2,500 kronor.»

Med hänsyn till vad i statsrådsprotokollet anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må medgiva, att myntgravören vid mynt- och justeringsverket, vice professorn vid akademien för de fria konsterna Johan Adolf Lindberg må från och med månaden näst efter den, under vilken han erhåller avsked från myntgravörsbefattningen, under sin återstående livstid åtnjuta en årlig pension av tvåtusenfemhundra kronor, att utgå av sjunde huvudtitelns reservationsanslag till bestridande av de med mynt- och justeringsverkets drift förenade kostnader.

Stockholm den 7 mars 1916.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Hedenstierna, Ekman, Hallin, Gustafsson, Wickman, Roos, Boberg* och *Montgomery* samt

av andra kammaren: herrar friherre *Adelswärd, Vahlquist, Olsson* i Blädinge, *Söderberg* i Hobbörn, *Berg* i Munkfors, *Edbom, Jonsson* i Hå och *Anderson* i Knapasjö.
